

Рівненський державний гуманітарний університет
Наукова бібліотека
Кафедра бібліотекознавства і бібліографії

**РОЛЬ БІБЛІОТЕК ВИЩИХ НАВЧАЛЬНИХ
ЗАКЛАДІВ В ІНФОРМАЦІЙНІЙ ПІДТРИМЦІ
ОСВІТИ ТА НАУКИ В КОНТЕКСТІ
МОДЕРНІЗАЦІЇ ВИЩОЇ ОСВІТИ**

*(Збірник матеріалів
V-ї науково-практичної конференції
30 серпня 2011 р.)*

Рівне 2011

УДК 027.7:378
Р68
ББК 78.34(4Укр)

Роль бібліотек вищих навчальних закладів в інформаційній підтримці освіти та науки в контексті модернізації вищої освіти : зб. матеріалів V-ї наук.-практ. конф., 30 серпня 2011 р. / ред. С. Н. Грипич, Г. П. Семенюк. – Рівне : РДГУ, 2011. – 131 с.

Відповідальний за випуск:

С. Н. Грипич – доцент,
директор наукової бібліотеки
Рівненського державного
гуманітарного університету

Укладачі:

С. Н. Грипич – доцент,
директор наукової бібліотеки
Рівненського державного
гуманітарного університету.

Г. П. Семенюк – заступник
директора наукової бібліотеки
Рівненського державного
гуманітарного університету.

Рецензенти:

М. Б. Шатрова – канд. іст. наук,
доц. кафедри бібліотекознавства
бібліографії
Рівненського державного
гуманітарного
університету.

Л. П. Пасічник – канд. іст. наук,
доц. кафедри бібліотекознавства і
бібліографії
Рівненського державного
гуманітарного
університету.

Збірник матеріалів V-ї науково-практичної конференції вміщує тексти доповідей, у яких багатоаспектно розглядається діяльність наукових бібліотек ВНЗ 3-4-го та 1-2-рівнів акредитації Рівненської області, зокрема наукової бібліотеки РДГУ, Національного університету водного господарства та природокористування, Національного університету «Острозька академія», бібліотеки Сарненського педагогічного коледжу РДГУ, а також кафедри книгознавства, бібліотекознавства та бібліографії РДГУ.

Рекомендовано до друку
методичною радою наукової бібліотеки РДГУ
(Протокол № 18 від 15.09.2011 р.

©Наукова бібліотека РДГУ
Рівне, вул. Остафова, 31
<http://nlibrary-rdgu.rv.ua>
library@rshu.edu.ua

УДК 027.7:004.738.1

І.А.ГАВРИЛЮК

зав. сектором інформаційних
технологій та підтримки
автоматизованої системи наукової
бібліотеки Рівненського державного
гуманітарного університету

WEB-ТЕХНОЛОГІЇ ЯК ЗАСІБ РОЗШИРЕННЯ ІНФОРМАЦІЙНОГО ПОТЕНЦІАЛУ НАУКОВОЇ БІБЛІОТЕКИ РІВНЕНСЬКОГО ДЕРЖАВНОГО ГУМАНІТАРНОГО УНІВЕРСИТЕТУ

Резюме: В статті аналізується web-технології як засіб розширення інформаційного потенціалу наукової бібліотеки РДГУ, створення та функціонування web-сайту (nlibrary-rdgu.rv.ua).

Ключові слова: web-сайт, інформаційні технології, web-додатки.

Розвиток інформаційних технологій, зокрема Інтернет-технологій, став одним із вирішальних чинників удосконалення бібліотечно-інформаційної діяльності. Сьогодні користувач бібліотеки вищого навчального закладу – сучасний студент, озброєний не тільки знаннями про використання інформаційних технологій та комунікаційні можливості глобальної мережі, але має також навички роботи з комп'ютером та електронними ресурсами, представленими в Інтернеті. Він більше ніж інші категорії користувачів є вимогливим до нових пропозицій бібліотеки. Отже, web-сайт бібліотеки університету повинен існувати і відповідати, як інтересам і вимогам студентської аудиторії, так і вимогам сучасних технологій [4].

Тому і ми намагаємося йти в ногу з часом, щоб задовольнити потреби сучасного користувача. Початковим етапом розширення інформаційного потенціалу наукової бібліотеки РДГУ стала web-сторінка на загальноуніверситетському сайті, яка постійно поновлюється, на ній відображається інформація про нашу наукову бібліотеку, а саме: історична довідка, структура бібліотеки, наукова діяльність, бібліографічні покажчики, які видає наша бібліотека та ін. Але на цьому ми не зупинилися. На замовлення наукової бібліотеки в 2009 р. спільно з факультетом математики та інформатики розроблено

власний web-сайт. Робота виконувалась на основі технічних завдань наданих бібліотекою.

При формуванні змісту web-сайту бібліотеки керувалися такими критеріями:

- підпорядкованість головним цілям і завданням наукової бібліотеки РДГУ;
- зручність інтерфейсу і простота навігації;
- якісний дизайн, витриманий в єдиному стилі, з використанням оригінальних естетичних критеріїв та рішень;
- перелік основних рубрик та гіперпосилань (Links) з урахуванням інформаційних потреб користувачів;
- змістовність наповнення видами інформації: бібліографічної, фактографічної, повнотекстової та ін. [1].

Відповідно до головних цілей і завдань створення бібліотечного web-сайту формується його змістовне наповнення. Найважливіше наповнити бібліотечні web-сторінки дійсно цінним і глибоким змістом та зробити його зручним для запитів користувачів. При цьому слід зважати на існуючі критерії якості web-додатків: глибина змісту, простота навігації, стабільність інформаційних ресурсів; оперативність відновлення інформації; доступність для користувачів; єдиний дизайн усіх розділів.

При формуванні web-сайту проводилась мінімізація програмного коду та оптимізація графічних файлів з метою скорочення часу завантаження сторінок сайту в браузері, вживалися заходи для коректного відображення ресурсів сайту в основних браузерах (Internet Explorer, Opera, Mozilla Firefox).

Web-сайт наукової бібліотеки РДГУ (**nlibrary-rdgu.rv.ua**) розпочав свою роботу з квітня 2010 року. Реєстрація на ньому безкоштовна і не займає багато часу. При реєстрації користувач вказує достовірну інформацію, отримує пароль доступу до ресурсу. Подальша ідентифікація користувача здійснюється на основі паролю, який отримав віртуальний читач. Конфіденційність інформації, що надається користувачем, гарантується. На головній сторінці встановлено лічильник, що дає можливість вести статистику відвідувань сайту. Запити, які використовуються в системі, автоматично генеруються при роботі з пошуковими критеріями на пошукових сторінках загального та розширеного пошуку відповідно за програмою ЕК системи («УФД/Бібліотека»). Одним із найважливіших бібліотечних ресурсів є електронні каталоги. Цей ресурс особливо цінний тоді, коли він знаходиться у всесвітній мережі, що дозволяє забезпечити доступ до відомостей про наявні бібліотечні фонди.

Основними функціями, що реалізовані ЕК наукової бібліотеки РДГУ є:

- розкриття власних фондів;
- інформація про розподіл та місцезнаходження видання;
- вільний доступ до електронних копій власних видань (повнотекстова база бібліографічних видань).

Сьогодні в Україні функціонує 81 бібліотечний сайт, але електронні бібліографічні ресурси, зокрема ЕК виставлені були лише на сайтах 53 бібліотек (26 бібліотек ВНЗ, куди входить наша бібліотека та 27 бібліотек інших систем та відомств) [5].

Співставляючи сайти бібліотек можна стверджувати, що, по-перше, електронний каталог – це візитна картка бібліотеки. Саме сайт наукової бібліотеки університету створюється практично заради нього.

У додатку реалізовуватиметься електронний каталог, по якому здійснюватимуться різні види пошуку, які розраховані як на непередбаченого, так і на досвідченого користувача. Реалізація такого електронного каталогу на web-сайті забезпечить доступ до пошукової системи із мережі Інтернет. Створення такого web-додатку дасть можливість перейти до автоматизованого обслуговування користувачів [3].

Пошук в ЕК на сайті досить легкий, зручний. Його можна здійснити: за автором, за назвою, за ключовими словами (декілька ключових слів – складний пошук), за роками видання, за місцем видання

База даних електронного каталогу на сайті наукової бібліотеки РДГУ містить книги, брошури, журнальні статті, статті зі збірників,. На сьогодні представлено понад 140000 записів. Складовою частиною ЕК є бази даних наукових праць викладачів РДГУ, книгозабезпечення навчального процесу, періодичних видань, авторефератів, дисертацій [3]. Також на сторінці ЕК подана інформація – дата останнього поновлення, кількість документів.

Сайт умовно можна розділити на дві частини. Перша – це видима частина, до якої всім відкритий доступ. Тут користувачі можуть отримати необхідну інформацію.

Друга частина – це частина адміністратора, до якої можуть мати доступ обмежена кількість людей і з якої відбувається управління всіма web-додатками. Необхідно забезпечити зручний інтерфейс редагування, видалення, додавання новин, редагування сторінок.

➤ Під час розробки web-сайту наукової бібліотеки РДГУ була сформована інформаційна та елементна структура додатку. Відповідно до головних цілей і

завдань створення бібліотечного web-додатку було сформоване його змістовне наповнення, яке включає такі розділи:

- головна сторінка (містить короткі відомості про бібліотеку та кількість документів у фонді на даний період)
- історія наукової бібліотеки РДГУ(інформація про створення нашої бібліотеки);
- структура наукової бібліотеки зображена у вигляді таблиці, яка подає інформацію про місце розташування відділів, основні функції та зміст фонду, режим роботи;
- наукова діяльність бібліотеки;
- довідково-пошуковий апарат інформує про каталоги і картотеки (карткові), які є в науковій бібліотеці РДГУ;
- бібліографічна база періодичних видань, які передплачує бібліотека у поточному році;
- ресурси бібліотеки (тут розміщений електронний каталог наукової бібліотеки РДГУ, до складу якого входять нові надходження літератури, CD, DVD, статті із періодичних видань та частин документів, автореферати, що надходять до наукової бібліотеки РДГУ);
- бібліографічні покажчики створенні науковою бібліотекою;
- виставки-перегляди (та інші культурно-просвітницькі заходи, які будуть організовані у кварталі);
- інформація для студентів та новини бібліотекам коледжів, які входять до складу РДГУ;
- контактна інформація (адреса наукової бібліотеки, тел., e-mail);
- гостьова web-книга – найпростіший і найзручніший спосіб написати адміністратору. Це дає можливість побачити, хто саме відвідує його і відповісти цим відвідувачам (віртуальна довідка).

Використання web-сайту наукової бібліотеки дає можливість значно розширити інформаційне забезпечення навчального процесу: у більшому обсязі проводити навчання користувачів методиці збирання і засвоєння інформації, складати тематичні списки документів з проблем, які їх цікавлять, знайомитись з віртуальними виставками та іншою корисною інформацією.

Для більш зручного, швидкого обслуговування сучасного користувача для наповнення та покращення дизайну сайту було переглянуто 25 бібліотечних сайтів, з них 12 сайтів бібліотек ВНЗ. Цей процес нескінченний і потрібно враховувати сучасні потреби віртуального читача. Тому ми на web-сайті наукової бібліотеки змінили, удосконалили меню сайту, який сьогодні вміщує ще таку інформацію:

- відеоархів;
- віртуальні виставки (календар знаменних і пам'ятних дат);
- нові надходження (за квартал);
- запит – відповідь (віртуальна довідка);
- інформаційний центр з питань психології та педагогіки;
- інформаційний центр молодого дослідника;
- центр правової інформації;
- створення реферативної бази даних наукової бібліотеки РДГУ;
- правила користування фондами бібліотеки.

Отже, web-сайт наукової бібліотеки РДГУ повинен удосконалюватись, розширювати свої можливості, щоб задовольнити потреби сучасного віртуально користувача. Адже він є важливим чинником оптимізації інформаційного забезпечення навчального і наукового процесу РДГУ.

ЛІТЕРАТУРА

1. Електронна бібліографічна продукція на сайтах українських бібліотек [Електронний ресурс]. – Режим доступу:

http://www.library.te.ua/about/writes_about_us/2009_rik/news6/

2. Конноли Т. М. Базы данных: проектирование, реализация и сопровождение. / Т.М. Конноли, А. С. Бегг, А. П. Страчан – М. : Диалектика, 2000. – 1139 с.

3. Кушнарченко Н. М. Вісник Харківської державної академії культури: Зб. наук. праць Харківської державної академії культури. Випуск 10. / Н. М. Кушнарченко – Х. : ХДАК, 2002. – 120 с.

4. Оре Т. А. Керівництво користувача АІБС «УФД/Бібліотека»: схеми пошуку в електронному каталозі. / Т. А. Оре, Н. Ю. Євченко, Т. С. Шуляк – Х. : НБ ХНУРЕ, 2007. – 6 с.

5. Савенкова Л. В. Аналітичний огляд веб-сайтів бібліотек педагогічних ВНЗ України: проблеми і перспективи розвитку [Електронний ресурс] / Л. В. Савенкова. – Режим доступу: <http://www.nbuv.gov.ua/e-journals/ITZN/em5/content/08slvdop.htm>

Зміст

1. Гринич С. Н. РОЛЬ БІБЛІОТЕК ВНЗ В ІНФОРМАЦІЙНІЙ ПІДТРИМЦІ ОСВІТИ ТА НАУКИ В КОНТЕКСТІ МОДЕРНІЗАЦІЇ ВИЩОЇ ОСВІТИ.....	3
2. Ковальчук Л. В. ІНФОРМАЦІЙНІ ЦЕНТРИ НАУКОВОЇ БІБЛІОТЕКИ РДГУ: КОРИСТУВАЧІ, РЕСУРСИ, ПОСЛУГИ.....	23
3. Буравкова Л. М. НАУКОВО-ВИДАВНИЧА ДІЯЛЬНІСТЬ НА ДОПОМОГУ РОЗКРИТТЮ ІНФОРМАЦІЙНОГО РЕСУРСУ НАУКОВОЇ БІБЛІОТЕКИ РДГУ.....	33
4. Семенюк Г. П. НАУКОВА ТА НАУКОВО-МЕТОДИЧНА ДІЯЛЬНІСТЬ БІБЛІОТЕК ВНЗ В УМОВАХ МОДЕРНІЗАЦІЇ ОСВІТИ УКРАЇНИ.....	43
5. Крива А. В., Перелигіна В. Є. ДІЯЛЬНІСТЬ НАУКОВОЇ БІБЛІОТЕКИ НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ ВОДНОГО ГОСПОДАРСТВА ТА ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ У ПІДВИЩЕННІ ЯКОСТІ ПІДГОТОВКИ ФАХІВЦІВ ДЛЯ НАРОДНОГО ГОСПОДАРСТВА УКРАЇНИ.....	50
6. Корнійчук. М. В. ІНСТИТУЦІЙНИЙ РЕПОЗИТАРІЙ НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ «ОСТРОЗЬКА АКАДЕМІЯ» – НОВА МОДЕЛЬ НАУКОВОЇ КОМУНІКАЦІЇ.....	60
7. Трачук Л. Ф. БІБЛІОТЕЧНИЙ БЛОГ ЯК ПЛАТФОРМА СПІЛКУВАННЯ БІБЛІОТЕКАРІВ І КОРИСТУВАЧІВ.....	78

8. Цицюра Є. І. ОСНОВНІ АСПЕКТИ ДІЯЛЬНОСТІ БІБЛІОТЕКИ САРНЕНСЬКОГО ПЕДАГОГІЧНОГО КОЛЕДЖУ РДГУ НА ДОПОМОГУ НАВЧАЛЬНО–ВИХОВНОМУ ПРОЦЕСУ В УМОВАХ РЕФОРМУВАННЯ ОСВІТИ В УКРАЇНІ.....	82
9. Поліщук С. М. ОСОБЛИВОСТІ БІБЛІОТЕЧНОГО МЕНЕДЖМЕНТУ В БІБЛІОТЕКАХ ВНЗ ТА ПРОФЕСІЙНИЙ ІМІДЖ БІБЛІОТЕЧНОГО ПРАЦІВНИКА ЯК СКЛАДОВА ІМІДЖУ БІБЛІОТЕКИ.....	88
10. Гаврилюк І. А. WEB-ТЕХНОЛОГІЇ ЯК ЗАСІБ РОЗШИРЕННЯ ІНФОРМАЦІЙНОГО ПОТЕНЦІАЛУ НАУКОВОЇ БІБЛІОТЕКИ РІВНЕНСЬКОГО ДЕРЖАВНОГО ГУМАНІТАРНОГО УНІВЕРСИТЕТУ.....	94
11. Коломієць Н. Б., Печончик Б. С. ЕЛЕКТРОННИЙ ТА ТРАДИЦІЙНИЙ КАТАЛОГИ БІБЛІОТЕКИ ВНЗ: ПИТАННЯ ВЗАЄМОДІЇ В УМОВАХ ІНФОРМАЦІЙНОГО СУСПІЛЬСТВА.....	99
12. Пізюта В. Г. ФОНД РІДКІСНИХ І ЦІННИХ ВИДАНЬ ЯК ОБ’ЄКТ КНИГОЗНАВЧИХ ДОСЛІДЖЕНЬ.....	104
13. Лешкевич Г. Д. ОСОБЛИВОСТІ ВИКОРИСТАННЯ ДОКУМЕНТНИХ РЕСУРСІВ У НАУКОВОМУ ТА НАВЧАЛЬНО- ВИХОВНОМУ ПРОЦЕСІ РДГУ.....	110
14. Мельничук Г. П. КУЛЬТУРНО-ПРОСВІТНИЦЬКА РОБОТА НАУКОВОЇ БІБЛІОТЕКИ РІВНЕНСЬКОГО ДЕРЖАВНОГО ГУМАНІТАРНОГО УНІВЕРСИТЕТУ ЯК СКЛАДОВА ОСВІТНЬО- ВИХОВНОГО ПРОЦЕСУ.....	115

15. Цимбалюк І. А. БІБЛІОТЕКИ ВНЗ УКРАЇНИ І ЗАРУБІЖЖЯ: СПІЛЬНІСТЬ І СВОЄРІДНІСТЬ.....	122
--	------------

Збірник матеріалів
V-ї науково-практичної конференції

РОЛЬ БІБЛІОТЕК ВИЩИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДІВ В ІНФОРМАЦІЙНІЙ ПІДТРИМЦІ ОСВІТИ ТА НАУКИ В КОНТЕКСТІ МОДЕРНІЗАЦІЇ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Відповідальний за випуск:

С. Н. Грипич – доцент,
директор наукової бібліотеки
Рівненського державного
гуманітарного університету

Укладачі:

С. Н. Грипич – доцент, директор
наукової бібліотеки
Рівненського державного
гуманітарного університету.

Г. П. Семенюк – заступник
директора наукової
бібліотеки Рівненського
державного гуманітарного
університету

Технічний редактор:

Л. С. Кушка – провідний
бібліотекар наукової
бібліотеки Рівненського
державного гуманітарного
університету

Комп'ютерна верстка:

Д. М. Мосурець – зав. сектором
наукової бібліотеки
Рівненського державного
гуманітарного університету.

Формат 60*84 1/16
Папір офсетний. Гарнітура Times.
Тираж 100 прим.
Наукова бібліотека РДГУ